

Μητροπολίτης Έδέσσης Ίωήλ – Σκέψεις για τήν Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

Είναι γνωστό πώς στην περίοδο αυτή έχουμε δυο νηστείες. Είναι περίπου έπτά εβδομάδες αυστηρής νηστείας και μία ή εβδομάδα τής Τυρινής που προηγείται, όκτώ. Για πολλούς είναι μία εύχαιρστη και επίθυμητη περίοδος, ένω για άλλους είναι δύσκολη και για άλλους καθόλου εύχαιρστη. Θα προσπαθήσουμε να ποϋμε λίγες σκέψεις για τήν περίοδο αυτή, όπως τήν έχουν χαρακτηρίσει οί άγιοι Πατέρες τής Έκκλησίας μας.

Πρώτα πρώτα να θυμηθοϋμε τόν άγιο Ίωάννη τόν Δαμασκηνό, που κάνει μία γενική παρατήρηση για τήν άγία Τεσσαρακοστή. Λέγει προς όλους μας: «Τήν Τεσσαρακοστήν μη έξουθενεΐτε· μίμησιν γάρ περιέχει τής τοϋ Χριστοϋ πολιτείας». Είναι σημαντική παρατήρηση αυτή. Ό Χριστός δέν έξουθενώνει, δηλ. δέν άφαιρεί τή δύναμη τής μεγάλης Τεσσαρακοστής. Πιο πλατειά θα λέγαμε, δέν περιφρονεί τήν μεγάλη Τεσσαρακοστή. Δέ λέγει πώς ή περίοδος αυτή δέν είναι σωστή, οϋτε κοροΐδεϋει τή νηστεία τής Έκκλησίας, οϋτε τήν

ἀτιμάζει, οὔτε δυσανασχετεῖ μὲ τὸν ἐρχομὸ τῆς, οὔτε εὔχεται νὰ περάσει γρήγορα, οὔτε καταλύει τὴ νηστεία ἐπιδεικτικὰ καὶ χωρὶς λόγο, οὔτε προπαγανδίζει πὼς οἱ καιροὶ ἄλλαξαν καὶ πρέπει νὰ ἀλλάξουμε καὶ ἐμεῖς.

Ἡ ἀγία Τεσσαρακοστὴ εἶναι μία μίμηση τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὴ βάπτισή Του πῆγε στὴν ἔρημο καὶ ἐκεῖ «νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπέινασεν» (Ματθ. 4,2). Ὁ Χριστὸς ἦταν τέλειος ἄνθρωπος καὶ μέσα Του δὲν εἶχε τὴν ἀμαρτητικὴ φορά, ἀλλὰ χρειαζόταν νὰ μᾶς δώσει τύπο ζωῆς. Ἐπρεπε νὰ ἔχουμε μία εἰκόνα ἀσκήσεως μπροστά μας, γιὰ νὰ ἐπιτύχουμε τοῦ σκοποῦ μας, ποὺ εἶναι ἡ ἔνωσή μας μὲ τὸ Θεό. Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ δέχθηκε καὶ τοὺς πειρασμοὺς τοῦ διαβόλου καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τῶν πειρασμῶν Του «ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ» (Μάρκ. 1,13). Πολλὰ διδάγματα ἔχει νὰ μᾶς δώσει ἡ περίοδος τῶν πειρασμῶν τοῦ Κυρίου.

Ὁ Χριστὸς ἐκπαιδεύθηκε τρόπον τινα στοὺς πειρασμοὺς μὲ τὴ νηστεία. Ἀργότερα ὁ διάβολος σὰν μία φοβερὴ θύελλα θὰ ἐπιπέσει ἐπάνω Του. Σ' ὅλους τοὺς πειρασμοὺς βγῆκε νικητής. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ πιστός. Στὴ ζωὴ μας θὰ ἔχουμε πολλοὺς πειρασμοὺς. Χρειαζόμαστε ἐκπαίδευση. Ἡ περίοδος τῆς νηστείας εἶναι μία πνευματικὴ ἐκπαίδευση τοῦ Χριστιανοῦ. Μαθαίνει νὰ πολεμᾷ. Ὁ Κύριος μᾶς ἔδειξε τὸν τρόπο, ἀφοῦ πρῶτα αὐτὸς πειράσθηκε.

Ὁ Χριστὸς μέσα στὴν περίοδο τῆς νηστείας πειράσθηκε καὶ νίκησε. Ἐπίσης καὶ οἱ πιστοὶ πειράζονται. Γιατί παραχωρεῖ τοὺς πειρασμοὺς ὁ Θεός; Γιὰ νὰ πληροφορηθοῦμε πὼς εἴμαστε ἀνώτεροι ἀπ' αὐτούς. Γιὰ νὰ ταπεινωθῶμε. Γιὰ νὰ πληροφορηθεῖ ὁ δαίμονας πὼς τὸν ἐγκαταλείψαμε. Γιὰ νὰ ἀσκηθοῦμε. Γιὰ νὰ λάβουμε σαφῆ πείρα τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ. Ἄγγελοι Κυρίου στηρίζουν τοὺς ἀγωνιστές.

Ὁ διάβολος πείραξε τὸ Χριστὸ κατὰ τὴν περίοδο τῆς νηστείας ὄχι μόνο μὲ τὸν τρόπο, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν τόπο. Ἡ μοναξιά καὶ ἡ ἀπομόνωση εἶναι πολλές φορές ὄπλα τοῦ διαβόλου. Παράδειγμα ἡ Εὔα, τὴν ὁποία πείραξε, ὅταν ἦταν χωρισμένη ἀπὸ τὸν Ἀδάμ. Ἀκόμη, ἡ ἀπομόνωση φέρνει μερικὲς φορές τὴν μονοτονία, τὴν ἀκηδία, τὴν πείνα, τὴν ἀδημονία. Τότε κατὰ τὴν περίοδο τῆς

νηστείας παίρνει θάρρος και ἐπιτίθεται ἐναντίον μας. Ὄταν ὁμως μᾶς δεῖ μαζί μὲ τοὺς ἄλλους και συγκεκριμενοποιημένους, δὲν ἔχει τὸ θάρρος (γράφει ὁ ἱερός Χρυσόστομος) νὰ μᾶς κάνει μεγάλη ζημιά. Γι' αὐτό, λοιπόν, στήν περίοδο τῆς νηστείας νὰ συχνάζουμε στήν Ἐκκλησία, στίς ἀκολουθίες, και ὅλοι μαζί νὰ στηρίζουμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο για νὰ ἐνθαρρυνόμαστε πὼς στὸν ἀγώνα μας δὲν εἴμαστε μόνοι, ἀλλὰ μαζί μας εἶναι ὅλη ἡ Ἐκκλησία. Τὸν Κύριο Τὸν ἐνθάρρυναν οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Καταλαβαίνουμε, συνεπῶς, πόση μεγάλη ὠφέλεια παίρνουμε ἀπὸ τὴν ἀγία Τεσσαρακοστή.

Μετά, ἕνας ἄλλος Ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, γράφει πὼς κατὰ τὴν περίοδο τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὁ ἄνθρωπος ἐμπορεύεται τὴν πνευματικὴ ἐμπορία και συγκεντρώνει πολὺ πλοῦτο ἀρετῆς. Τονίζει πὼς δὲν εἶναι μεγάλο κατόρθωμα νὰ διέλθουμε τίς ἡμέρες ἀπλῶς τῆς νηστείας, ἀλλὰ σημασία ἔχει νὰ διορθώσουμε κάτι ἀπὸ τὰ ἐλαττώματά μας και νὰ πλουθοῦμε ἀπὸ τὰ ἀμαρτήματά μας, «εἰ διωρθώσαμέν τι τῶν ἡμετέρων ἐλαττωμάτων, εἰ τὰ ἀμαρτήματα ἀπενιψάμεθα».

Συνηθίζουμε νὰ ρωτᾶμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τεσσαρακοστῆς «πόσας ἕκαστος ἐβδομάδας ἐνήστευσε· και ἔστιν ἀκοῦσαι λεγόντων τῶν μὲν, ὅτι δύο, τῶν δὲ ὅτι τρεῖς, τῶν δέ, ὅτι πάσας ἐνήστευσαν τὰς ἐβδομάδας», δηλαδή συμβαίνει νὰ ἀκοῦς νὰ λένε ἄλλος μὲν πὼς νήστευσε δύο, ἄλλος τρεῖς και ἄλλος ὅλες τίς ἐβδομάδες. Καὶ ποιὸ εἶναι τὸ κέρδος, ἐὰν δίχως κατορθώματα ἀρετῆς περάσουμε τὴν περίοδο τῆς νηστείας;

Ἐὰν κάποιος λέγει, ὅτι νήστευσα ὅλη τὴν περίοδο τῆς Τεσσαρακοστῆς, σὺ εἶπέ, ὅτι εἶχα ἐχθρὸν και συμφιλίωθηκα μ' αὐτόν· εἶχα συνήθεια νὰ κατηγορῶ και τὴν ἐσταμάτησα· εἶχα συνήθεια νὰ ὀρκίζομαι και ἀπαλλάχθηκα ἀπὸ τὴν κακὴ συνήθεια.... Καμία ὠφέλεια δὲν θὰ ἔχουμε ἀπὸ τὴν νηστεία, ἂν ἀπλῶς και μόνο τὴν περάσουμε εἰκῆ και ὡς ἔτυχε. Ἄν περάσουμε τὴ νηστεία τῶν φαγητῶν, ὅταν περάσουν οἱ σαράντα ἡμέρες, περνᾶ και ἡ νηστεία· ἂν ὁμως ἀπέχουμε ἀπὸ τὰ ἀμαρτήματα και ἡ περίοδος τῆς νηστείας νὰ περάσει, ἐκείνη ἡ νηστεία (δηλ. τῶν ἀμαρτημάτων) πάλιν μένει και θὰ

εἶναι συνεχῆς ἢ ὠφέλεια σὲ μᾶς καὶ πρὶν ἀκόμα ἀπὸ τῆ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν θὰ μᾶς χαρίσει ὄχι μικρὲς ἀμοιβὲς ἐδῶ.

Βλέπουμε πῶς ἡ μεγάλη Τεσσαρακοστὴ δὲν εἶναι μία περίοδος γιὰ νὰ νηστεύσουμε μόνο ἀπὸ φαγητά, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἐξασκούμαστε στὴν ἀρετὴ. Ὅταν ὅλα αὐτὰ τὰ κατορθώσουμε, τότε θὰ ἀξιωθοῦμε τὴν κυρία ἡμέρα νὰ προσέλθουμε στὴν πνευματικὴ τράπεζα, δηλ. στὴ θεία Εὐχαριστία, γιὰ νὰ κοινωνήσουμε. Ἡ προσέλευση στὸ μυστήριό τῆς ζωῆς εἶναι ἰκανὸ κίνητρο, γιὰ νὰ μᾶς παρακινεῖ στὴν πνευματικὴ μας ἄσκηση.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος τονίζει πῶς ἡ νηστεία εἶναι καὶ καθάρσιο τοῦ ἑαυτοῦ μας. Πρὸ τῆς μεγάλης ἡμέρας τοῦ Πάσχα, «κάθαρσίς ἐστι προεόρτιος». Ὁ χριστιανὸς ἐπιτυγχάνει τὴ «συννέκρωση» μὲ τὸ Χριστό, συμμετέχει στὴ νέκρωση τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως ὁ Κύριος νεκρώνει τὴ σάρκα Του γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου, ἔτσι καὶ οἱ χριστιανοὶ νεκρώνουν τὰ πάθη τους γιὰ τὴ σωτηρία τὴν ἰδική τους. Ὁ Κύριος νήστευσε λίγο πρὶν ἀπὸ τὸν πειρασμό, ἐμεῖς πρὶν ἀπὸ τὸ Πάσχα.

Μὲ τέτοιες σκέψεις ἄς διέλθουμε τὸ στάδιο τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς γιὰ νὰ ὠφεληθοῦμε πολὺ.

Πηγή : <http://users.sch.gr/>